

КОНКРЕТИЗАЦІЯ ДИДАКТИЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Лагоржевський Іван Анатолійович¹, Алексєєв Олександр Олексійович²

¹ *Кафедра теорії і методики фізичного виховання*

² *Кафедра спорту і спортивних ігор*

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Оновлення навчання та виховання підростаючого покоління в сучасній вітчизняній системі загальної середньої освіти передбачає урахування низки негативних ознак, які проявляються в зниженні рівня здоров'я дітей, збільшенні хронічних захворювань, погіршенні фізичної підготовленості, що здебільшого зумовлено зниженням рухової активності дітей і підлітків. Поширеність гіподинамії серед школярів досягла 80 %. Істотна частина причин сформованого положення визначається тим, що фізичне виховання, яке покликане зміцнювати здоров'я учнів, зазвичай має низьку ефективність.

У 2000 році Всесвітня Організація Охорони Здоров'я (ВООЗ) визначила глобальну стратегію «Здоров'я для всіх», яка містить 10 положень, 6 принципів, 38 завдань, спрямованих на попередження загрози здоров'ю. Саме за такими характеристиками зарубіжні науковці (Р. Бурхофф (R. Burhoff), П. Кларк (P. Clarke), К. Купер (K. Cooper), У. Ларсон (U. Larsson), А. Шібата (A. Shibata) та ін.) визначають культурний, соціально-економічний, політичний рівень розвитку суспільства, дієвість різноманітних сфер державної діяльності, що закріплюється законодавчими актами.

Урахування євроінтеграційних процесів у сучасній освіті спрямовує педагогічну спільноту на всебічний розвиток особистості, в якому важливе місце займає проблема підготовки людини до здоров'язбережувальної діяльності, формування культури здоров'я та здорового способу життя, починаючи від дітей дошкільного віку до школярів, підлітків, учнів професійно-технічних навчальних закладів, підростаючого покоління загалом.

Важливе місце в ієрархії чинників активної життєдіяльності та самореалізації особистості належить культурі здоров'я та здоров'язбереження на різних етапах розвитку. Теоретичний аналіз сучасних наукових досліджень свідчить, що вчителі, методисти, педагоги-новатори та експериментатори приділяють увагу різноплановим аспектам здоров'язбережувальної підготовки учнівської молоді на уроках фізичної культури: визначають науково-методичні основи програмування навчання фізичного виховання (А. Г. Васильчик); аргументують важливість виховання гуманних якостей учнів основної школи у процесі занять фізичною культурою (С. В. Гуменюк); доводять ефективність диференційованого підходу у фізичному вихованні підлітків з різними темпами біологічного розвитку (А. М. Сітовський); переконують у доцільності індивідуалізації процесу фізичного виховання школярів (Л. Ю. Левандовська).

Лише окремі наукові розвідки присвячені конкретизації певних умов (наприклад, соціально-педагогічних) формування культури здоров'я старшокласників, що означено предметом дослідження С. В. Кириленко.

Проте проблема визначення та реалізації дидактичних умов формування культури здоров'я учнівської молоді в процесі фізичного виховання дотепер недостатньо вивчена.

Дидактичними умовами формування культури здоров'я учнів у закладах загальної середньої освіти у процесі фізичного виховання у контексті нашого дослідження визначено та теоретично обґрунтовано сукупність чинників, що спрямовані на створення сприятливого освітнього середовища для мотивування учнів до здоров'язбережувальної діяльності в процесі занять фізичною культурою; набуття фізкультурно-оздоровчих знань як основи формування культури здоров'я учнів; інтеграцію теоретичної та практичної підготовки школярів у напрямі формування умінь оздоровчої діяльності; організацію учнів для самостійних занять фізичною культурою, спрямованих на особистісний розвиток підростаючого покоління.

Відтак набуває актуальності розробка авторської методики реалізації визначених і конкретизованих дидактичних умов формування культури здоров'я учнів у закладах загальної середньої освіти у процесі фізичного виховання.